

Høringsmøte om rapporten til tidsbrukutvalget

Takk for invitasjonen til høringmøte – det er alltid en glede å bli hørt!

Det vi har blitt bedt om å si noe om er hvordan tiltakene utvalget har adressert til nasjonalt nivå kan følges opp. Vi velger å svare på dette i tre deler: For det første læreplanarbeid, for det andre kartlegging og dokumentasjon, og til slutt noe mer overordna om nasjonal styring kontra kommunalt selvstyre.

Læreplanarbeid: Etter de rundene vi nå har hatt med læreplanarbeide ute i kommunene står det for oss helt klart at det ikke var en god ide å fastsette kompetansekrav bare etter 4., 7. Og 10. trinn. Det har blitt nedlagt et stort arbeide lokalt med dette, arbeide de fleste lærere føler de mangler kompetanse til å gjøre, og vi ser nå de uheldige utslagene i at en får ulike læreplaner fra kommune til kommune, og til dels innad i kommunene. Elever som bytter skole risikerer å få deler av fag, og i noen tilfeller hele fag, to ganger mens de ikke får noe annet de skulle hatt. Dette krever så et betydelig merarbeid i forhold til individuell tilrettelegging som ofte kan være svært vanskelig å få til uten økte kostnader i form av lærertimer. Vårt klare råd er å fastsette kompetansemål på alle trinn i alle fag. Vi ønsker nasjonale fullstendige læreplaner som sikrer ungene en lik utdanning uavhengig av hvor de bor i landet.

Kartlegging og dokumentasjon: Ut fra de tilbakemeldinger vi får når vi er ute og treffer våre medlemmer er det her det virkelig har "tatt av" de siste årene når det gjelder ekstraarbeid som i de fleste tilfeller ikke oppleves målrettet i forhold til ungenes læring. Utvalget er forsiktige, og sier at kommunene bør være tilbakeholdne med egne kartleggingsprøver og krav til dokumentasjon. Vi vil gå mye lengre enn det. Vi mener faktisk det bør være forskriftfestet hva slags dokumentasjon av undervisning og vurdering som er tilstrekkelig. Dette er selvfølgelig et grunnleggende politisk spørsmål, og vår holdning er at grisen blir ikke tyngre av å bli veid ofte, men vi ser at noen oppfatter dette på en annen måte enn oss. Når det gjelder prøvene som er så i skuddet for tiden, enten de er nasjonale prøver eller oslo-prøver, synes vi omfanget har blitt for stort. Det er opplagt at vi må måle læringsutbyttet i skolen, men vi klarer ikke å se at dette skal være det eneste området der en er nødt til å måle hele populasjonen for å få et bilde av tilstanden. Dersom målet var å måle nivå og utvikling ville det holde i massevis med en utvalgsundersøkelse, men da ville det jo ikke være mulig å lage alle de morsomme rangeringene av skoler som er så populære for tiden! Med hensyn til den enkelte skoles behov, den enkelte lærers behov, og den enkelte elevs behov for måling kan dette gjøres med normerte kartleggingsprøver slik vi har lang tradisjon for uten at det trengs omfattende rapportering eller samkjøring verken i tid eller omfang.

Nasjonal styring kontra kommunalt selvstyre: Det har foregått en utstrakt "kommunalisering" av skolen de siste årene, og utfallet av denne prosessen ser vi nok foreløpig bare konturene av. Det som er opplagt er at "forsvarlighetsprinsippet" medfører store ulikheter. Det som ikke er forsvarlig for noen er det åpenbart for andre. Vi som fagforening ser dette først og fremst i forhold til våre medlemmers beskrivelse av sine arbeidsforhold, og nå er det mange der ute som er bekymrede. Det de fleste rapporterer om er at de opplever det nye regimet som tuftet på mistillit. Lærere har alltid vært vant med å ha, og ta, et stort ansvar for ungenes læring, både individuelt og i grupper. Nå opplever de at det er viktigere å rapportere enn å gjøre, og det fører lett til at en ikke gjør noe ekstra. Veien fra å jobbe i et system basert på full tillit til det vi har i dag der en opplever mistillit på flere nivåer har vært tung for mange lærere. Dersom vi skal ha håp om å gjenreise noe av statusen til

læreryrket må det settes inn tiltak på de samme nivåene. Når det fra sentrale myndigheters side manes til foreldreopprør mot skolen, eller en ber kommunene skjerpe kravene til rektorene, eller når det fra sentrale politikere sies i media at det er dårlige lærere som er årsaken til at skolen er så dårlig, er det liten sjanse for at resultatet blir en bedre skole. Kanskje noen kunne trenge et grunnkurs i pedagogikk. Den sittende statsråden har etter vår oppfatning vært flink til å poengtere at det gjøres svært mye godt arbeide ute i skolen, men så lenge skolen ikke lenger styres fra departementet hjelper det ikke så mye.

Vi i Skolenes landsforbund mener det trengs en snuoperasjon i den norske utdanningspolitikken, og vi vil bidra så langt vi evner til å få det til. På fruktene skal treet kjønn, og resultatene i skolen må vel i høyeste grad kunne sies å være samfunnets frukter. Men skal fruktene bli like gode må de også gis like gode vekstvilkår. Første prøvestein blir hvordan en virkeliggjør nasjonale normer for voksentetthet i skolen.

I invitasjonen ber Departementet også om synspunkter på hvordan rapporten kan følges opp av skoleeiere, skoleledere og lærere. Vårt råd er at en på hver enkelt skole må sette seg ned sammen og drøfte seriøst tidsbruken på egen skole. I disse OL-tider får vi via TV opplæring i hvor viktig det er for langrennsløpere at alle bevegelser er rettet framover. I skolen har vi nå en stund hatt mye armer og bein i alle retninger. Skal en få rettet innsatsen inn mot elevenes læring tror vi det er avgjørende at en lokalt blir enige om hva som er målrettet og hva som ikke er det. Også her er selvfølgelig tillit helt avgjørende for et fruktbart resultat.

Takk for oss!